

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravníštvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemiri v Albaniji.

Po poslednji rusko-turški vojni so se bili sešli diplomati v Berlinu, da uredijo razmere na balkanskem poluotoku. Črtali so meje novim državicam in ugibali, kako bi se še dala za nekaj časa ohraniti bolna Turčija. Takoj ko se je objavila Berolinska pogodba, dvojili smo, ter to tudi izjavili, da bi se dolgo mogel vzdržati položaj, katerega je ustvarila v orientu. Premalo so se državniki ozirali na narodne in verske odnose v teh krajih. Pa kako se bodo, saj jih sami neso poznali. Te dežele, četudi so v Evropi, bile so njim bolj neznane, kakor Amerika. Saj še dobrega zemljevida neso imeli, kar se je pokazalo pozneje pri regulovanju grško-turške meje. Svet je bil ves drugačen, kakor so si ga mislili diplomati pri zeleni mizi. To je bilo povod dolgem nasprotjem mej Grško in Turčijo. Še čudnejše razmere je pa ustvaril shod diplomatov v Berlinu za Albanijo. Pridružil je kraje k Črnej gori, katerih prebivalstvo ni slovansko, ne pravoslavno, druge slovanske kraje pa pridržal Turčiji. Poslednja je takoj spoznala slabo stran te pogodbe in hitela se je je okoristiti. Črnej gori ni marala odstopiti priznanih krajev, zato je začela na skrivnem ščuvati Albance, da naj se temu upro. Vzbudila je v njih narodni duh, in vsled tega se je osnovala znana albanska liga, ki je bila neka tajnostna stvaritev, o kateri se je mnogo čulo, a je nismo vendar mogli prav umeti. Sedaj se je o njej govorilo po časopisih, sedaj je pa zopet vse utihnilo. S početka smo mislili, da s to ligo hoče Turčija samo izgovarjati se, da jej ne bode treba izvesti Berolinskega dogovora. Ko se je pa začela regulovati črnogorsko-turška meja, začel se je pa kazati tudi tega ščuvanja plod. Albanski rodovi so se upirali pridruženju Črnej gori in to je prouzročilo, da še danes ni ta meja stalno uravnana. Uporni duh, katerega je vzbudila Turčija pri Albancih, se je kmalu obrnil proti njej samej. Želja po svobodi se je vedno bolj oživljala tudi v tem narodu, kateremu v kljub njegovim surovim navadam in nagnenju k roparstvu, ne moremo odrekati vseh blagih čustev, pred vsem pa ljubezni do domovine ne. Kmalu smo čuli o majhnih praskah mej Albanci in Turki. Govorilo se je o puntarskih podpihovalcih. Turčija je

z železno roko hotela sedaj zatreti uporni duh pri Albancih. Mnogo veljakov albanskih dejala je v zapor in jih ostro kaznovala. Dosegla je pa baš nasprotno, kar je nameravala. Nevolja mej Albanci se je širila. Treba je bilo samo jedne iskre, pa se vname ustanek. To se je zgodilo, ko je Turčija začela ljudsko popisovanje v Albaniji. Albanci so slutili, da se s tem misli povečati davek. Mohamedanci pa tudi neso marali mirno gledati in dopuščati, da bi se uradno štele njih žene. Začela se je ustaja. O njenem razširjenju danes ne vemo dosti povedati, kajti vsa poročila so jako nezanesljiva. Še le nasledki nas bodo točnejše poučili o njej. Iz Carigrada se sicer poroča, da je ustaja že zatrta, ter vlada v Albaniji že najlepši mir, ter da je ves ustanek imel le lokalni značaj. Temu pa nasprotujejo priprave, ki se delajo, da se vzdrži mir v Albaniji. Jednega najboljših generalov mislijo odposlati tja z 8 batalijoni. Da se mali izgredi pomire, zadostoval bi jeden ali dva batalijona, ne bilo bi treba take sile. Saj smo tudi za ustanka v Hercegovini iz Carigrada čuli vedno vesti, da je mir zopet ustanovljen, pa vendar je prišlo naposled do velike orientalske vojne. Privatna poročila si pa jako nasprotujejo. Jedno poroča, da so se Albanci in Turki sprijeli pri Prizrenu in so poslednji mesto bombardovali in razrušili, po drugem poročilu so albanski gorci Prizren oblegali in zažgali. Tretje poročilo pa ve povedati, da je Turkom prišla mej bojem pomoč, ter so razgnali Albance in oteli Prizren. V tem boji, o katerem imamo tako različna poročila, palo je neki 400 Turkov. V Carigradu bi radi zvalili vso odgovornost za te nemire na druge. Izgovarjajo se, da slovanski komiteti pošiljajo agitatorje v Albanijo in Makedonijo, in da zlasti še neka druga država (Italija) podpihuje Albance. Glavni vzrok je pa, kakor smo že omenili, iskati v nenaravnem položaji, katerega je ustvaril Berolinski kongres in ker Turčija niti v Albaniji niti v Makedoniji ni hotela uvesti nikakega zboljšanja uprave, če tudi se je bila zavezala v Berlinu, da to stori. Vzhodnja Rumelija se pa lepo razvija, ker se jej je dala avtonomija. Pa tudi v Albaniji in Makedoniji bilo bi bolje, ko bi se jima dala večja avtonomija. Mi slišimo, da Turki hočejo s silo narediti mir, a mi smo trdno prepričani, da tamkaj doli prej ne bode miru, do-

kler se ne zboljša uprava, in da se je vedno bati silovitega preobrata, dokler se ne izpremeni sedanje neznosne, ter nenaravne razmere.

Protiodgovor g. prof. Šukljeju na njegovo pismo, natisneno v 44. in 45. številki „Ljubljanskega lista“.

Blagorodni gospod!

Moje „pismo z Dolenjskega“ (v 38. in 39. l. številki „Slov. Naroda“) sicer ni bilo upravljeno naravnost na Vašo osebo, toda ker ste se mu odzvali neposredno, hočem Vam tudi odgovoriti, in sicer precej, ko mi je posel dopustil.

Potrebno se mi vidi zagotoviti, da je to zadnja moja kupa šentjanževca k Vašemu odhodu in sicer ne, ker bi me bili morda ostrašili z Vašim pismom ali ker bi se v bodoče bal Vaše „Juniusove“ ostrasti, nego samo zato, ker znam, da najinih nazorov ne bodeva spremenila drug družemu na ljubo. Jaz ne, ker sem se v njih utrdil in ker so moje življenje, Vi ne takoj —, no, vsak ima svoje razloge! Dalje pa tudi vem, da bi težko katerega najinih prijateljev drug družemu otela; moji imajo tako trdne nazore kot jaz in Vašim njihovega trdnega — prepričanja tudi ne zaviram.

Zbog teh okolnosti bodi moj odgovor kolikor možno kratek.

Pred vsem Vam potrjujem sprejem raznih pridevkov in posebnih laskavosti, ki ste jih mojej malenkosti posvetili; ne vidi se mi umestno, da bi Vam kalil Vaše posebno in lastno Vam veselje. Kar se tiče stvari same, vzel bi, da sem kak pravdo-srednik od točke do točke do znanja, kar ste izrečno in molčeč na moj dopis obstali, na pr. kako se „Ljubljanski list“ spečava itd. itd.

Tudi tega ne storim, kajti kdor čita „Slov. Narod“ in „Ljub. list“, oni bode itak lahko sodil, kaj je v Vašem in kaj v mojem pisanju, kdor pa čita samo jednega teh dveh listov, oni bi najbrže ne mogel izreči trdne sodbe. Zato samo nekatere opomnje na Vaše pozitivne, izrečne trditve!

Vi pravite, gospodine, da Vam ni bila misel, vspeti se do časti narodnega voditelja, kajti onda „bi morali biti zaljubljen v samega sebe, napihnen domišljavega samoljubja“. Toda, pravite, govorite,

LISTEK.

Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lef-bvre. Poslovenil * * * Stat nominis umbra.)

Sedmo poglavje.

Požar.

(Dalje.)

Pod mojim speechom (govorom) in pod smešnim napisom, kako Amerika povračuje krepost, čital sem sledeča lista:

Labod.

Zavarovalnica zoper ogenj.

Delniška ulica št. 10.

(Ustanovna glavica deset milijonov dolarjev, razdelek med zavarovance.)

Gospod doktor!

Pogum, ki ste ga pri današnjem požaru skazali, zapazilo je tudi naše upravno svetovalstvo.

Služba družbenega zdravnika, ki pri požarih ranjene in ponesrečene preiskuje, je ta trenotek izpraznjena.

Nadejamo se, da nam bodele skazali čast in sprejeli to službo. Plača je 400 dolarjev.

Ravnatelj družbe

J. J.

Gospod doktor Daniel Smith, ognjegasilec v 7. krdelu.

Previdnost.

Otročja bolnišnica, ustanovljena po prostovoljnih letnih doneskih po 10 dolarjev.

Orehja ulica št. 25.

Gospod doktor!

Zdravnik ki je govoril lepe besede: Oče sem, in tega otroka ne bodem pustil poginiti, je mož, kateremu njegova udanost in njegova nadarjenost kot prirojeni poklic izroča skrb za bolne otroke.

Služba nadzdravnika pri naši bolnišnici je izpraznjena in nadejamo se, da jo bodele sprejeli.

Pregledujejo se otroci in zdravila jim zapisujejo vsak dan od šestih do osmih. Plača je 2000 dolarjev.

Oskrbništvo bolnišnice

R... T...

Gospod doktor Daniel Smith, ognjegasilec v 7. krdelu.

Zambo, vprašal sem, ali je prišlo kako pismo za me?

Ne, Massa, pismonoše še ni bilo.

Na vrata tolče, Massa, rekel je Zambo: slišite: jedenkrat, dvakrat, trikrat; pošta je, jaz tečem.

Zamorec prinesel mi je štirideset listov, pravi hrib papirja. Bolniki so me vprašali, o kateri uri zdravim, drugi so me prosili, naj jih prej ko mogoče obiščem, štirje tovariši (zdravniki) so me pozvali na posvetovanje, šest lekarjev mi je ponudilo, da bi se z njimi združil in nazadnje, čudovita stvar, dva skrbno zapečaten lista sta mi zaupno naznala to, kar je bil Pariški Telegraph že prijavil z neko brezozirnostjo, katero sem mu prav rad odpustil.

H kratu sem zasluž! Moja sreča se je pričela! Jeden dan, jedna pogumna ura podelila mi je imenitno ime ter za me storila v Ameriki več, nego dvajset let trudapolnega dela v starem svetu. A, mislil sem, in ta misel mi je zopet povrnila toliko potrebno mi ponižnost, ali bi bil kaj dosegel brez tega blebetavega časopisa, brez te trobente, ki je moje ime razglašala na vse strani novega sveta? Prvi moj namen pred vsem je bil, zahvaliti se čas-

kar hočete, dejanja, dela Vas kaže. Po teh ste postali v polupreteklelem času, če ne voditelj vsaj agent — kako zoperna Vam je ta beseda gospod profesor — kranjske vlade in vedeli ste v odločilnem trenutku večino naših poslancev pridobiti za Vaše nazore. Za tem nadaljujete, da Vaše ravnanje izvira iz zgolj stvarnih nagibov. Verjemi Vam, kdor Vam hoče, gospodine, mi Vam ne moremo! — Za Boga, kako da spremenite Svoje prepričanje še le pred jednim dobrim letom! Že čez štiri leta bila je poprej ista vlada na krmilu, pogledovala nas je s prva zdaj pa zdaj z milostljivejšimi očmi, kakor zadnji čas in vendar ste poprej priobčili marsikateri rezek članek v naših novinah, zadnji čas pa so Vam iste novine, ki so zveste ostale svojemu staremu programu, najhujše zlo za naš narod! Gospodine, kje ste imeli svoj glas več nego štiri leta? Kje so bili Vaši stvarni razlogi? Vsi listi slovenski, razen nekolekovanih, blodijo popotu pogube in propada in Vi, skrben pastir neste zavihteli palice, da bi zbegano čedo zavrnilo v varno stajo. Veliko odgovornost ste si nakopali na glavo; no, res je, da skušate sedaj to popraviti, ali ura zamujena...!

Mazi Ti torej Bog, profesor Šuklje! da iz nevernikov napraviš same spoznavalce Taaffejeve vlade.

In v tem Vas bodejo brez dvojbe podpirali zdatno naši državni poslanci, kakor „zvesto in dosledno podpirajo istega Taaffeja“. Da, da, in radi tudi, kakor Slovenci radi in z veseljem davek dajejo pod to vlado; zakaj ne pristavite še tega? Pa saj zato pridete do nič manj znamenitega sklepa, ki ste ga nam sicer že nekateri pot povedali. Vi pravite: kakor ravnaajo državni poslanci, tako morajo tudi deželni poslanci, tako mora ravnati tudi vsak samostojen (kranjski) Slovenec. Kaj pa, ko bi bilo narobe, in kakor mislim jedino pravo? Deželne in državne poslance voli isti narod; v deželnem zboru kranjskem sedi skoro štiri pot toliko poslancev kakor jih Kranjska pošlje v državni zbor, pri prostih, neuplivanah volitvah more torej skupina deželnih poslancev naravno bolje izraziti mnenje in potrebe posamičnih delov in s tem skupne Kranjske. Zbog tega svetli tudi iz zarje našega ustavnega življenja, iz oktoberskega diploma, ravno prava misel, da se državni poslanci izbirajo iz deželnih, samo da bi ti misli ne nasprotavala osodepolna narodna zmes povestniških avstrijskih dežel. Vendar, kjer živi zdržama jeden rod, kakor na Kranjskem, ondi mora pri naravnih razmerah iz gornih razlogov deželni zbor vedno natančneje pogoditi voljo naroda, kakor od istega odposlani državni poslanci. In kakó je v tem oziru z našimi slovenskimi, odnosno njih večino, kranjskimi državnimi poslanci? Poprej jim je deželni zbor nasprotoval v vsakem oziru, mislim da ni treba dokazovati, da je bil sestavljen po nenaravnem pritisku. Slednje je tudi nova vlada, kolikor se jej je potrebno zdelo, uvidela in na državnih poslancev klic vrglo se nam je nekaj ostankov iz Hohenwartove dobe; drugo se nam je obečalo. Voli se nov deželni zastop; državni poslanci, oj zlati vek sedaj Vam pride! Nove sile deželnega zbora pa store prvi korak: najprej hote osreči 2 ali celo 3 nasprotne poslance, potem pa si vržejo na vladino željo peska v oči, prejšnjih utemeljenih razlogov baje ne vidijo več, pač pa je vidna druga razborita

misel, češ da 6% kranjskih Nemcev potrebuje tretjino deželnega zastopa in potrdi te vse. Tak je že začetek. Kar trdite tu o kontroli in opoziciji to gospodine, pač ne verujete? Jaz tudi ne. Potem se preobrne stari volilni red (iz starega novo, mislim) in dá se isti slabotni moči v naši deželi, ki ste jo gospod profesor sami dobro očrtali, za nedoločni, predolgi čas zopet isto število zastopnikov, ki ga je imela do sedaj. Res je, govorilo se je tudi nekaj o drugih gmotnih potrebah naše dežele, govorilo celo o dolenski železnici, a po pravici ne more nikdo trditi, da prejšnji naši narodni poslanci tega neso storili v kolikor je sploh možno bilo in ni njih krivda, da neso tudi kaj vspeha dosegli, kateri je glede novih sklepov še dosta negotov. (Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 16. marca.

V sredo bode državni zbor končal budgetno debato. Prve dni tega tedna imel bo vsak dan po dve seji, ako bode treba. Letošnja budgetna debata je nas zopet poučila, da Slovenci od sedanjega vlade nemamo dosti pričakovati. Utis dobrih besed jednega ministra so hitro oslabile osorne besede drugega. Ker pa mi ne moremo misliti, da bi baron Conrad proti volji drugih ministrov tako mogočno pobijal težnje desnice, misliti moramo, da vladi manjka dobre volje izvesti narodno ravnopravnost, semtertja pa ta ali oni minister izusti par dobrih besed za desnico samo zategadelj, da bi ga ta še dalje podpirala. Taaffe in njegovi tovariši pač dobro vedo, da se brez desnice vzdržati ne morejo. Samo desnica se še da pridobiti za vladne načrte, pri levicarijih pa vse dobre besede ministrov ostanejo bob v steno. Zaradi tega smo preverjeni, da lepih obljub z ministerske klopi za desnico še na dalje ne bode manjkalo, dejanj pa bodemo še pogrešali.

V Liberško trgovsko zbornico na **Črškem** izvoljeni so sami Nemci. V sekciji majhnih obrtnikov dobili so Nemci 7873, Čehi pa 3357 glasov. Agitacija na nemški strani bila je velikanska.

Povedali smo že bili, da je Opavski mestni zbor sklenil peticijo, da bi se česka gimnazija ne prevzela v državno oskrb. Kako neopravičena je pa bila ta peticija, pokaže se pa še le, če se pomisli, da v **Sleziji** biva 120.000 Čehov, kateri nobene državne srednje šole nima. Za poddržavljenje te gimnazije prosilo je 77 slezijskih in 9 vzhodnomoravskih občin. Da so Opavski mestni odborniki protestovali proti željam tolicih občin, to kaže, da slezijski Nemci vsekako hočejo narodni prepir.

Vnanje države.

Povedali smo že, da **Rusija** ne želi vojne z Anglijo, če se je tudi ne boji. Angleži pa tudi neso mogli želeči, da bi se zapleli v to vojno, ki bi utegnili biti osodepolna za njeno veljavo v osrednji Aziji. Bilo je tedaj pričakovati, da se ti dve državi mirno pogodita. Po najnovejših poročilih sta se že sporazumeli, da ruske in afganske čete za sedaj ostanejo v svojih pozicijah. Sedaj se pa pogajajo Angleži in Rusi zaradi regulovanja meje. Vojna nevarnost sicer še ni popolnem odpravljena, a pota so uglajene k mirnemu sporazumljenju.

Pričakovalo se je, da bode pravda proti **švicarskim** anarhistom v marsičem pojasnila anarhistična rovanja. Preiskava pa ne obeta tacega vspeha. Za večino zaprtih še sodniji manjka gradiva, da bi se mogla sestaviti kaka zatožba. Tako so jih v Bernu izmej 21 zaprtih izpustili že 17. Pokazalo se je tudi, da mej nemškimi in francoskimi anarhisti v Švici ni bilo nikakešne zveze.

V soboto so v Rimu odkrili spomenik grofu Cavouru. Te slavnosti udeležilo se je mnogo italijanskih rodoljubov. Tudi kralj in kraljica s. b. bila prisotna. Slavnostni govor je govoril mestni župan.

Rumunija neki namerava pri štirih največjih carinskih uradih ustanoviti kemiške laboratorije, da bodo iz inozemstva došlo blago analizovali. Ako bode vmes zdravju škodljivo, prepovedal se bode uvoz v Rumunijo.

V **nemškem** državnem zboru se sedaj nadaljuje debata o subvencioniranej parniški vožnji. Poslanci svobodomiselné stranke še bolj pa katoliškega centra ugovarjajo vladnej predlogi. Mislijo, da bi kolonijalna politika le škodovala nemški moči, a jej nič ne koristila. Windthorst je omenjal, da je treba biti oprezen, kajti Nemčija ni od vseh strarij od prijateljev obdana, kakor je trdil kancelar. Že nekaj dni vlada najostrejša nasprotje mej Nemčijo in Anglijo. Večkrat je pri debati Bismarck poprijel besedo in pobijal razloge svojih protivnikov. Kazal je, kake koristi prinaša kolonijalna politika angleške trgovini. Da bi pa mej Anglijo in Nemčijo vladalo tako nasprotje, ni res, to se vsak lahko prepriča iz najnovejšega članka v časopisu „Times“ in poslednjega govora angleškega ministerskega predsednika Gladstona. Brez urejene parniške vožnje pa kolonijalna politika ni mogoče.

Dopisi.

Iz **Št. Jerneja** 14. marca. [Izv. dop.]

Britka tuga trgala je piscu teh vrstic rodoljubno srce, ko je čital tu i tam zlobne napade na slavljenejega Simona. Pušice, otrovane s strupom sovraštva, razbeljene v ognji zavisti, neso grenile le pesniku idejalnih čutov, marveč mnogim domoljubom, ki jim je mari naroda slava, naroda čast. Prav je, da se po časnikih občinstvo opozoruje na nevarnosti, ki bi pretile mlademu našemu slovstvu; dolžnost je, da časnikar, stoječ na braniku naroda svojega krepko drži jekleni ščit, ob katerem naj se razbijajo protivnikov sovražni napadi, odletavajo k varne nakane; toda podtikati slabe namene, hudobne misli možu poštenjaku, ki globoko čuti sveta gorjé, naroda nesrečo, tujca železno nogo in ki izliva te trpke čute v prekrasne pejezije: to je nepremišljeno, hudobno. Čemu slikati h... kjer ga ni treba, kazati na nevihto na čistem, jasnem nebu, vznemirjati duhove, že itak nemirne! Kliče se vedno v slogi je moč, a neutrudljivo se seje nesloge kal. Kedaj vendar spoznamo svojo slepoto, kedaj se znebimo tú i tám neosnovanih predsodkov in si složno stisnemo svoje roke v občni blagor dežele, rodu? Pripoznamo si vendar, da smo zmotljivi in ne sramujmo se toliko te svoje slabosti, ker smo revne stvari, marveč sramujmo se svoje trdovratnosti. Qui capere vult, capiat! —

Z veseljem smo pozdravili srečno misel, da se javno pokaže hvala in čast toliko obrekovanemu pesniku. Marsikateri bi bil rad prihitel v belo Ljubljano in se pridružil Gregorčičevim čestilcem četrtek večer, ko bi ga ne ovirale stanovske dolžnosti. A srca bila so z Vami istega duha, iste radosti, polna sočutja in priznanja „milemu slavcu“. Ker je pa veselje tvoje toliko večje, kolikor več jih s tabo čuti in misli, zato se je bila tudi pri nas četrtek večer zbrala mala družba čestilcev Gregorčičevih. Neso se govorili dovršeni govori, tudi godba ni poviševala tihega veselja, celó na kulinarični del večera

nikarju, naj bode kateri koli. Bilo je prepozno, urednišče je bilo že zaprto, ona prozorna tabla se ni več videla, moja slava je bila izginila. Zato sem sklenil obiskati ga drugi dan.

Večer sem preživel v družbi svojih starih prijateljev, svoje žene in svojih otrok. Ponavljati sem jim moral tudi največje podrobnosti onega strašnega in slavnega dejanja. Jenny je obledela, ko sem pripovedoval o svoji nevarnosti, zarudela pa je, ko sem popisoval radost matere, ki je zopet dobila svojega otroka. Suzana mi je stiskala roko ter se je ozirala v Alfreda.

Pogovarjali, mislim, bi se bili celo noč, ko bi Marta ne bila prinesla na mizo velikanskega sv. pisma, vezanega v zeleno usnje in zaklenjenega z debelimi bakrenimi zaponkami.

Čitaj, rekla mi je, ter utiši svojo ošabnost; ne pozabi povesti o Hamanu, sinu Medatinem iz razroda Agagskega; spomni se tudi, da je tukaj neki Mardohaj, ki nikdar pred teboj kolen ne bode upognil.

Umiri se, Marta, odvrnil sem jej smehljaje; pred mojimi vrati ne stojé do 50 komolcev visoke vislice in jaz ne nameravam nikogar obesiti.

Jenny je odprla sv. pismo ter nam je brala tretje poglavje iz Danijela; to je močno razveselilo kvakerco in Zambo nič manj, mene pa je napeljalo, da sem resnobno premišljeval milost božjo proti meni. Pozno je že bilo, ko smo se po tem toli lepo dovršenem dnevu ločili. Utrujen, sicer malo trpeč, a zadovoljen sam s seboj ulegel sem se ter celo noč sanjal o podoknici, o naznanilih, o živioklicih in o govorih.

Osmo poglavje.

Truth, Humbug and Co.

Komaj vzbujen, tekem sem k oknu; hotel sem se veseliti svoje porojene slave ter še jedenkrat občudovati svoje ime tam nad strehami. Tabla je bila na svojem mestu; vsi mimogredoči so jo pogledovali, pa, oh nečimerna človeška slava! Na njej se je čitalo sledeče:

Prišla je Prizija.

Imenitne novice iz Evrope.

London. Consol. 92³/₄.

Liverpool. Bombaž poskočil za 20%.

— Osoljena svinjina (Cleveland), 4000 sodov naročenih po 14 dolarjev.

Poljedelcem, posebna prilika!!!

Štirji lepi osli laški, plemenska živina prve vrste. Več pri gg. bratih Ginocchio, 70, Viljemova ulica.

Kramarsko ljudstvo! vzkliknil sem s pestjo migljaje mimojdočim, surov narod, pri katerem se mej seboj mešajo in drug za drugim vrsté opravila, čuti, bombaž in nazori; hvala Bogu, da se ne štejem mej te. Živela država uzorov, živela Francija, ki jo vsaka lepozvoneča beseda obvlada, živela Francija, ki — Bog bodi češčen! nikdar ne skrbi za svoje koristi, nego takrat, ko je že prepozno! Naša neumnost je vredna več, nego modrost teh Yankeov; naša revščina je plemenitejša od njih bogastva. Štirje osli za plemo in cena osoljene svinjine so tem nevednim najemnikom (poljedelcem) imenitne novice iz Evrope! In o Franciji, o novih nošah, o zadnjem dvornem plesu, o najnovejšem romanu, o zadnji šaloigri, o vsem tem le besedice ne! Bledi Vandelci, jaz vas le še zaničujem.

Ko sem se po pravici nad njimi tako jezil, sklenil sem vendar zahvaliti se časnikarju, ki je prejšnji dan bil imenoval moje ime. Naj bi bil še toli neznan zakotni pisar, dostajalo mi ni, da bi bil njemu zadolžen; če sem ga počastil s svojim pohodom, poplačal sem ga pač že popolnem. (Dalje prih.)

smo pozabili, a kratke napitnice pesniku Gregorčiču, slovanstvu, narodnemu ženstvu in domače pesni napolnile so program „Gregorčičevega večera“. Tudi štiri gospodične neso se bale, niti sramovale, pokazati narodni svoj čut, sočutje in priznanje slavljenu pesniku. In ko je gospodična Minka Majzeljeva s pesnikovega vrta utrjala krasno cvetko „Tri lipa“ in deklamovala to divno pesen s čutečim srcem, topile so se naše oči v solzah veselja. Ona je tudi preskrbela za ta večer pesnikovo podobo, okrasila jo z lepim vencem in narodno trobojnico in jo obesila v družbinej sobi. Za oboje srčna ji hvala! Spomnila se je družba tudi Vas, v Ljubljani zbranih in naznanila brzojavni potom, da pesniku ostali vedno zvesti smo in bodemo v nesreče temnih dneh. Pesniku pa kličemo: Ostani dolgo še močan, krepak.

„Da cvetje krepko ti rodi in zdravo,
Prijatelj v radost, domovju v slavo“.

Iz Kopra 15. marca. [Izv. dop.] Pred nekoliko dnevi prejel sem iz Celovca dopisnico, ki je bila popolnem pretrgana in potem zopet zlepljena, a to na tak način da nesem mogel čitati, kaj je bilo pisanega na dopisnici. Ko prilepek z vodo odpravim, vidim, da je bilo na njem zapisano: „Bahnhof Klagenfurt“. Tamkaj torej je zlobna roka pretrgala dopisnico. A kaj je prouzročila uboga dopisnica? Da! veliko! Prvič bila je dvojezična (z nemškim in slovenskim napisom) in drugič bil je dopis v tej neblaženi slovenščini pisan! Gospoda, to je preveč za švabskega poštnega uradnika! Tedaj je treba pretrgati dopisnico. Evo vam masla švabske kulture!

Jeden, ki bi rad
cele dopisnice dobival.

Domače stvari.

— (Gospod prof. M. Pleteršnik) izjavil je pismeno, da prevzame izvolitev v deželni šolski svet, torej so vse vesti o njegovej odpovedi, ki so bile čitati v nekaterih listih, neresnične.

— (Vabilo na XX. redni veliki zbor „Matiče Slovenske“) v sredo 8. aprila 1885. leta ob 4. uri popoldne v dvorani Čitalnice Ljubljanske. Red zborovanja: 1. Prvosednikov ogovor. 2. Letno poročilo o odborovem delovanju od 1. decembra 1883. do konca marca 1885. leta. 3. Računa o društvenem novčnem gospodarstvu od 1. januarja do 31. decembra 1883. in od 1. januarja do 31. decembra 1884. leta. 4. Volitev treh družabnikov, katerim je v zmislu §. 9. a. Matičinih pravil presojati in potrjevati odboro ve letne račune o novčnem gospodarstvu. 5. Bilanca društvenega premoženja in nasveti zaradi amortizacije glavnici dolžne svote. 6. Društvena proračuna za leti 1885. in 1886. Računa in proračuna sta gospodom družabnikom v društveni pisarni izložena in jim bosta pri velikem zboru tiskana na razpolaganje. 7. Dopolnilna volitev odbornikov. Ker je njihova štiriletna doba potekla, imajo po §. 12. društvenih pravil letos izstopiti iz odbora 1880. l. voljeni gospodje: Matej Cigale, Andrej Einspieler, Peter Grasselli, Josip Marn, Andrej Praprotnik, dr. Ivan Šust in Matej Vodušek. Razen tega je treba voliti mestu 1883. l. izvoljenega g. dr. Ivana Svetine, ki se je odborništvo takoj po izvolitvi odpovedal, ne da bi se bilo popolnilo njegovo mesto, jeden odbornik na tri, in mestu 1882. l. izvoljenega g. Frana Levca, ki se je lani mej letom odpovedal odborništvu, jeden odbornik na dve leti. Voliti je tedaj vsega skupaj 9 odbornikov. V odboru pa še ostanejo, in sicer od tukajšnjih odbornikov gospodje: dr. Jarc Anton, Klun Karol, Kržič Anton, Pleteršnik Maks, dr. Polklukar Josip, Robič Luka, Senekovič Andrej, Stegnar Feliks, Šuman Josip, Tomšič Ivan, Vavrč Ivan, Vilhar Ivan, Wiesthaler Fran, Zupančič Anton, Zupančič Vilibald in dr. Zupanec Jarnej; od vnanjih odbornikov gospodje: Erjavec Fran, Gregorčič Simon, Hubad Fran, dr. Jeglič Anton, Kersnik Janko, Kosar Fran, Majciger Ivan, Marušič Andrej, Raič Božidar, dr. Sterbenc Jurij, Svetec Luka, Šavnik Karol, Šuklje Fran, dr. vitez Tonkli Josip in Žolgar Michael. Vsaj 16 Matičinih odbornikov mora po §. 12. društvenih pravil navadno prebivati v Ljubljani. Izstopivši smejo biti zopet voljeni. Pri volitvi odbornikov in istotako pri volitvi treh računskih presojevalcev (4. točka) uštevajo se tudi volilni listki taci družstvenikov, ki sicer neso mogli sami priti k zboru, ki so pa vendar volilne listke z lastnoročnim podpisom odboru poslali, tako, da ni suma zaradi kake prevare. — V Ljubljani 13. marca 1885. Odbor „Matiče Slovenske“: Peter Grasselli, prvosednik. Ivan Vilhar, odbornik in blagajnik.

— („Glasbena Matica“) sme s poebnim ponosom zapisati včerajšnje „javno skušnjo“ gencev glasbene šole v svojo kroniko. Navzlic krasnemu vremenu zbralo se je toliko odličnega občinstva, da čitalnična dvorana že dolgo ni bila tako napolnjena, kakor včeraj. Izmej dostojanstvenikov omeniti je g. deželnega predsednika barona Winklerja in deželnega glavarja g. grofa Thurna. Vse točke obširnega programa izvajalo se je tako dobro, da je bilo občinstvo jako prijetno presenečeno in da je vse bilo soglasno o napredku in koristnosti „Glasbene Matice“. Videč, s kolikim veseljem in s koliko spretnostjo se vežbajo mlade moči in vzbuja veselje do glasbe, smo si pač želeli, da bi bilo par hranilničnih ravnateljev na lici mesta. Rudečica bi je morala obiliti, videč, da so tako izvrsten zavod odpravili z bagatelo 50 gld., dočim so za druge eksotične naprave, n. pr. za učiteljsko društvo kranjsko, bolj globoko v blaga nico posegli. Obširneje poročilo o tej skušnji in razne zanimive podatke o „Glasbeni Matici“ priobčimo prihodnjič.

— (Slovstveni zabavni večer.) Preteklo soboto sešlo se je 25 članov, katerim je predsedoval g. dr. Josip Starč. Gosp. dr. Gregorič čital je izredno zanimivo in korenito sestavljeno medicinsko razpravo „O splavih“, ki se je z veliko pohvalo vsprejela. Prihodnji zabavni večer je v soboto. P. n. gg. člani naj se mnogobrojno udeležijo, ker bodo važne točke na dnevnem redu.

— (Popularno-znanstvena predavanja) na korist „Narodne šole“, društvu v podporo slovenskemu ljudskemu šolstvu. I. 19. dne marca 1885. Dr. vit. Bleiweis-Trsteniški: „Kaj se imenuje bolezen uma?“ — II. 22. dne marca 1885. Prof. Andr. Senekovič: „O električni razsvetljavi“, (z različnimi poskusi). — III. 25. dne marca 1885. Dr. Janko Babnik: „O slovanskej ženi“. — I. in III. predavanje se bode vršilo v Čitalnični dvorani, II. v fizikalni dvorani c. kr. višje realke, 2. nadstropje na desno. Začetek vselej točno ob 11. uri popoldne. — Ustoppina: Za jedno osobo vsa 3 predavanja 1 gld., za jedno osobo 1. predavanje 50 kr., za rodbino štirih oseb 2 gld., za dijake vsa 3 predavanja 60 kr. Ustoppnice se dobivajo v čitalnični trafiki, v špitalskih ulicah v trafiki, in na dan predavanja pred ustopom.

— (Ljubljanski „Wochenblatt“) v zadnji številki zopet narodni stranki očita ponesrečeno banko „Slovenijo“ in prežvekuje stare, že tolikrat v tej zadevi rabljene fraze, s čemer kaže, da so njegovi patroni brezstidni. Pometajte pred svojim pragom! Saj vam menda še doni po ušesih pok Zenarijevega revolverja in saj menda še neso popolnem pozabljene razne žalostne dogodbe, ki so bile s tem samomorom v zvezi, mej katerimi ni najmanjša ta, da je eskomptne banke polom našemu mestu več škodoval, nego tri banke Slovenije. Pri banki „Sloveniji“ neso nemškutarji ničesar izgubili, pač pa marsikateri iz slovenskih denarjev dobival lepe vsote, — če treba poslužimo z imeni — pri eskomptni banki so pa narodne stranke vsaj toliko, če ne celo bolj prizadete, nego nemčurji sami. Zakaj pa pri eskomptni banki nese pokazali svojega finančnega veleuma, svoje neizmotljivosti? Sicer pa treba vedeti, da so banke Slovenije grobokopi bili v prvi vrsti Nemci, ki so zlorabili naše zaupanje in deloma uprav lopovsko varali in sleparili občinstvo slovensko. Pokroviteljem in sotrudnikom nemčurskega glasila kličemo danes v spomin samo imena: Eisenspitz, Steinböck, Treuenstein, o katerih oni sami menda ne bodo trdili, da so to bili Slovenci. Ko bi to ne zadostovalo, imamo še nekaj jednacihi imen na razpolaganje in nekoliko jako čudnih dejanj, ki jasno pričajo, da je banki Sloveniji prvo smrtno rano prizadela nemška nezvestoba in lokavost, in da je pri tem sodelovalo tudi par gospodov, ki so še dandanes v vrstah nemškutarskih. Zatorej še jednokrat: „Jeder kehr vor seiner Thüre, — Denn die eu're ist voll Schmiere!“

— (Grof Taaffe pridi ravnopravnosti se učiti!) Politično društvo „Edinost“ uložilo je meseca decembra l. l. pri Tržaškem magistratu prošnje za slovensko uradovanje s slovensko okolico. Magistrat je prošnja a limine odbil — sklicevaje se na neki sklep mestnega zbora, da je uradni jezik italijanski. Društvo „Edinost“ pritožilo se je pri namestnji in prosilo, da naj se magistratu zakaže slovensko pisano prošnjo mestnemu zboru predložiti. Namestnija je dolgo študirala in naposled vendar le prav dala — mestnemu magistratu. O, ich kenne „dir“ Spiegelberg! Upajmo, da bodo gospodje

pri „Edinosti“ v tem vsi jedini, da gospoda Bazoni in Pretis še nista jedina tolmača državnih naših postav!

— (Gosp. dr. vitez Stöckel), c. kr. vladni svetnik, je nevarno bolan. Danes obrnilo se je tako na slabo, da so ga popoldne ob 3/4 2. uri prevideali s sv. zakramenti za umirajoče.

— („Dolenjskih Novic“) dobili smo 6. številko z dne 15. t. m. Vsebina: Tisočletnica Metodova. — Iz državnega zbora. — Kaj naj bodo vaši sinovi, kmetje ali rokodelci. — Kaj je novega. — Dopisi. — Gospodarske stvari. — Domače vesti. — Razne vesti. — Izpred porotnega sodišča. — Podlistek. Nekdaj in sedaj. —

— (Ogenj.) Okolu polunoci v noči od 13. na 14. marca t. l. je v Velikih Doleh na Temenici nastal ogenj; ter štirim gospodarjem — dvema vse dvema pa le deloma uničil gospodarska poslopja. V prvem hipu se pripoveduje o nastanku požara tako-le: K vulgo Okornu je „baje“ v ravno istem času po noči prišel tat (o tatu, kdo bi bil, je govorica jako različna) v kaščo žito krast — ondi pa je imel gospodar tudi predivo hranjeno — in prav blizu zraven, o čuda! tudi blizu 5 kil smodnika, ker si je lopov pri delu svetil — je zažgal predivo — to pa smodnik unelo itd. Dva sta bila zavarovana baje pri „Forciere“ — dva pa nič! Okornu je po glasu ljudstva tudi nekoliko v kašči v žitu hranjenih „cesarskih podob“ zgorelo! Tudi več pohišnih stvari in obleke je element pogoltnil!

Najnovejša vesti.

Dunaj 15. marca. Železnični odsek vsprejel je predlogo o železnici iz Ljubljane v Kamnik neizpremenjeno.

Atene 15. marca. Ladija „Miramare“ priplula danes mej gromom topov v Pirej. Kralj, kraljevi princ, ministra Trikoupis in Kontostantos šli so na krov „Miramare“ ter pozdravili visoka gosta. Na nabrežji bil je batalijon vojakov v narodni noši v špalir postavljen. Občinstvo vsprejelo je cesarjeviča Rudolfa in Štefanijo jako srčno. Na kolodvoru v Pireji vsprejela je kraljica s častnimi damami visoka prišleca. Godba svirala je avstrijsko himno. Vsi častniki prišli so na kolodvor. Pri uhođu v mesto pozdravljalo je občinstvo prevzvišena gosta jako živahno. Jutri bode vsprejem diplomatov in deputacij avstrijskih naselbin v Atenah, v Pireji in v Syri. — Francoska vojna ladija „Venus“, poveljnik Contre-admiral Comte, priplula je iz Smyrne v Pirej, da pozdravi avstrijska prestolonaslednika.

Aleksandrija 15. marca. (Reuterjevo poročilo.) Ziber-pašo so danes na zaukaz angleškega vojnega poveljništva zaprli, ker je na sumu, da je z Mahdijem sporazumljen.

Razne vesti.

* Sežiganje mrličev na Dunaji.) 13. t. m. predlagal je pri večernej seji komisije za sežiganje mrličev dr. Scholz: naj se napravi peč za sežiganje umrlih na jednom pokopališču. Magistrat se pozivlja, da sestavi dotični proračun. Ta predlog odobrila je komisija jednoglasno.

* (Nova nezgoda v Karvinu.) 11. t. m. podsulo je v Janeževi jami kamenje tri delavce; jeden obležal je takoj mrtev, druga dva izgrebli so pa teško ranjena.

* Vodovod v Mostaru.) V Mostaru bodo v kratkem napeljali zdravo in bistro studenčico iz vira Radubolja v mesto. Od troškov, proračunjenih na 150.000 gold., prevzel bode polovico vojaški erar, polovico pa civilna uprava.

* (Požar.) Iz Klausenburga se 13. t. m. poroča: V Galdu pogorel je danes grad barona Ladislava Kemeny-ja. Škoda ceni se na 40.000 gld.

* (Potres na Laškem.) 12. t. m. zjutraj imeli so v Zaffevani ob ognjeniku Etni močan, dolgo trajajoč potres, kateri pa ni naredil nikake škode.

* Otok na prodaj.) Portugalci objavili so v Pariških listih inserat, da prodajo za 3000 funtov šterlingov (30.000 gld.) otok Balambemba blizu ustja reke Congo.

* (Starost leva.) Pogosto se prepirajo zaston starosti leva učenjaki, zlasti evropski naravoslovci pripoznavajo ponosnemu kralju vseh živalij najvišjo starost samo 70 let. V menažeriji južne Francoske pa živi sedaj lev, kateri je, kakor jasno pričajo uradna pisma in razni zapiski, pretekli dni prekoračil lepo starost 100 let. Plemeniti starosta je še precej čvrst, gibčen in tudi požrešen. Kadar se torej proslavlja in svečano praznuje 50letnica rojstnega dne kakega leva, je taka slavo povsem neutemeljena in trditve, da živalski kralj ne živi nad 70 let, vsekako neopravičena.

